

kisebb keleti teknőben halmozódott fel. A nyugati tőzegterület valódi síkláp, mely ma már lecsapolt terület, tehát további tőzegképződés nincsen rajta. A tőzeg összetételében túlnyomóan a nád és sásfélések szerepelnek. Ugyanilyen összetételű a keleti tőzegterület is, mely a nyugatinál összefüggőbb, csakis egy helyen szakítja meg egy alluviális homokdomb.

Kisebb számos lápterületen kívül megemlíthetjük még Vas és Veszprém megyék határán elterülő Marcalságot, a melynek völgyében a tőzegterület három részben van elosztva.

v

TÁRSULATI ÜGYEK.

Szakülés.

1907. június 5.-én. — Elnök: dr. KOCH ANTAL.

Előadások:

1. Dr. VADÁSZ M. ELEMÉR «Adatok a fehérkőrösvidéki felső mediterrán ismeretéhez» címen bemutatja a Ribicéről (Hunyad m.) gyűjtött gazdag faunáról szóló előzetes jelentését. Az eddig erről a lelőhelyről ismert 21 fajjal szemben 127 fajt határozott meg, holott az anyagnak fele — apró csigák — még meghatározatlan. Az állatország minden osztálya képviselve van. Általános jellege a faunának korallzátonyi, bár típusos korallzátonyról a felső mediterránban hazánk területén már nem lehet szó. Különösen gyakori az *Amphistegina Lessonii* D'ORB. s a *Heterostegina costata* D'ORB.; a heliastréák és poritesek nagy tömegekben: cidaris tüskék. A bryozoomok közül különösen a *Cellepora globularis* BRONN. A brachiopodákat három cistella faj képviseli. Érdekesekek azonban a kagylók; a fúrókagylók minden féleségéből találunk alakokat: gastrochænák, lithodomusok, saxicavák, jouanetiák, modiolák. Gyakoriak az arcák, ostreák és pectenek. A csigák az egész faunának legnagyobb hányadát teszik. Szembetűnőleg hiányoznak ebből a faunából a rendes, megszokott felső mediterrán sekélytengeri nagy alakok. Az itt előforduló fajoknak 90%-a apró alak. Ez a körülmény az é.-galíciai mediterrának sajátossága s UHLIG szerint a sekély, egyenletesen lapos fenéssel bíró tenger következménye; hiányzott ugyanis a vastaghéjú litoralis alakok egyik életfeltétele, az erős hullámverés. Ezt a felfogást a ribicei üledékek faunájára is vonatkoztathatjuk.

A fauna jellegéből biztosan meg lehet állapítani, hogy a ribicei rétegek a felső mediterránnak lajtamész-facieséhez tartoznak. Hasonló kifejlődésű, a lajtamésznek megfelelő, «korallós facies» van a grázi medencében, a melylyel a ribicei előfordulás jól egyeztethető.

Dr. KOCH ANTAL megjegyzi, hogy Lapugyon is vannak korallpadok. Ezek a lapugyi medence széle felé a kövületes kék agyagmárga közé vannak települve, mely utóbbi a mélyebb tengeri fáciest képviseli.

2. SCHRÉTER ZOLTÁN előadást tart a Gánt község (Fejérmegye) határában lévő timsósvízű kútról, mely a Vértes dolomitjának rögei közt többé-kevésbé medenceszerűleg települt kövületmentes fiatalabb harmadidőszaki képződményekből nyeri vizét. A víz timsótartalma a harmadidőszaki agyagban lévő pyrit és markasit

bomlására vezethető vissza, a melyekből származó kénsav egyfelől az agyagban lévő dolomitdarabkák *Ca*-ával gipszet, másfelől az agyag Al_2O_3 -ával, *K* és *Na*-ával egyesülve, a timsót hozza létre. Bár a dolomitból származó *Mg* kimutatható, keserűsödése nem észleltetett.

3. Dr. LŐRENTHEY IMRE bemutatja VOGL VIKTOR «Adatok a fóti alsó-mediterrán ismeretéhez» című dolgozatát. Szerző ebben a dolgozatban a fóti Somlyó viszonyaival foglalkozva megállapítja, hogy ezt a hegyet felül kavicsos mész, alul pedig lazább rétegekkel váltakozó cellepora-padok építik föl. E rétegekből körülbelül 30 fajt sorol fel, melyek között az *Echinolampas plagiosomus* Ag. sp. s néhány ritkább bryozoum, mint *Fascicularia cerebriformis* Blv. sp. és *Eschara nodulifera* Rss. érdemelnek különösebb említést.

Választmányi ülés.

1907. június 5.-én. — Elnök: dr. KOCH ANTAL.

Rendes tagnak választatott BUDINSZKY KÁROLY fővárosi tanító, Budapesten (aj. dr. VADÁSZ M. ELEMÉR).

Elsőtítkárr jelenti, hogy a m. kir. [Földtani Intézet igazgatója a titkárság kérésére az intézet Évkönyvéből az eddigi 280 példány helyett ezentúl 320 példányt bocsát a Társulat rendelkezésére, a mit a választmány köszönettel tudomásul vesz. Jelenti továbbá, hogy PALINI INKEY BÉLA örömmel vállalkozik Társulatunkat a Geological Society of London 100 éves fennállási ünnepén képviselni, maga szerkesztette meg Társulatunk üdvözlő iratát is, melyet a londoni társaság elnökének fog átnyújtani.

Az Orsz. bányászati és kohászati egyesület Selmec- és Bélabánya vidéki osztálya bekérve a SZABÓ- emlékre nálunk begyűlt összeget, mely kamatokkal együtt 844 K 58 f, ezt az osztály pénztárosának elküldöttük. A választmány a gyűjtőbizottság tagjainak, névszerint BÖCKH HUGÓ, CSEH LAJOS, SCHAFARZIK FERENC, SZÁDECZKY GYULA és SZONTAGH TAMÁS uraknak, utóbbinak az összeg kezeléséért is, köszönetet mond.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK A M. KIR. FÖLDTANI INTÉZETBŐL.

A m. kir. Földtani Intézet 1907. évi országos részletes geológiai fölvételeiről.

A m. kir. Földtani Intézet az 1907. évben a következő helyeken végez részletes geológiai térképezést:

Dr. POSEWITZ TIVADAR osztálygeológus először Igló és Káposztafalu között Szepes vármegyében, azután Dolha és Kerecke környékén Mára-maros vármegyében és Luhtól északkeletre Ung vármegyében folytatja geológiai felvételeit.

Dr. SZONTAGH TAMÁS főgeológus eleintén rövidebb ideig Bihar vármegyében Bukorvány és Petrosz környékén, azután Beszterce-Naszód vármegyében Borgomarosány és Borgoprund környékén.

ROZLOZSNIK PÁL Óradna és Újradna határában szintén Beszterce-Naszód vármegyében végeznek geológiai és bányageológiai térképezést.

Dr. PÁLFY MÓR osztálygeologus Balsa és Algyógyalfalu hunyadmegyei és Szarakszó alsófehérmegyei község vidékén végez geológiai fölvételt.

Dr. KADIĆ OTTOKÁR geologus pedig Dobra, Roskány, Kutyin környékén Hunyad vármegyében dolgozik.

TELEGDI ROTH LAJOS főgeologus Alsófehér, Kisküküllő és Nagyküküllő vármegyében Alsóbajom, Nagyselyk vidékén,

HALAVÁTS GYULA főgeologus Nagyludas, Szelistye vidékén Alsófehér és Szeben vármegyében folytatja geológiai fölvételeit.

Dr. PAPP KÁROLY geologus és BÖHM FERENC bányatisztjelölt, a m. kir. pénzügyminiszterium részére, *kálisó* kiderítését célzó mélyfúrás-telepítésének ügyében Kisküküllő, Torda-Aranyos és Kolozs vármegyében végeznek geológiai tanulmányokat.

Az agrogeológiai fölvételi osztály tagjai közül HORUSITZKY HENRIK osztálygeologus Moson és Pozsony vármegyében Köpcsény, Dévény, Beszterce, Bazin és Vistuk tájékán,

Dr. LIFFA AURÉL geologus Komárom és Esztergom vármegyében Dunaszentmiklós, Bajót, Ószőny, Tata, Kocs környékén,

TIMKÓ IMRE geologus Pest vármegyében Vörösvár, Budapest, Gödöllő és Hévíz vidékén,

GÜLL VILMOS geologus Pestmegyében Lajosmizse, Nagykőrös, Kecskemét, és

TREITZ PÉTER osztálygeologus Bács-Bodrog és Csongrád vármegyében Mélykút, Sabadka között végez agrogeológiai fölvételt.

Dr. LÁSZLÓ GÁBOR geologus, Tolna, Baranya, később Abaúj-Torna, Árva, Bars, Borsod, Gömör, Heves, Hont, Liptó, Nógrád, Sáros, Szepes, Trencsén, Turóc, Zemplén és Zólyom vármegyékben folytatja a *tözegetes területek* fölvételét.

A m. kir. Földtani Intézet önkéntes munkatársai közül dr. Böckh Hugó, a selmecbányai bányászati és erdészeti főiskola tanára, Csetnek és Pelsüc között, valamint Tiszolc környékén.

Dr. VITÁLIS ISTVÁN selmecbányai liceumi tanár Pelsüc és Berzéte között Gömör és Kishont vármegyében,

Dr. SCHAFARZIK FERENC, a budapesti műegyetem tanára, Gurabord, Bancár és Bukova vidékén Hunyad vármegyében végez bányageológiai és geológiai fölvételt.

Böckh János miniszteri tanácsos intézeti igazgató, a kiterjedt fölvételek ellenőrzésével lesz elfoglalva.